
Kazalo:

1.	Ozadje in načela dokumenta	2
2.	Politika državne uprave Republike Slovenije	6
3.	Razlogi za sprejem politike do odprte kode	7
4.	Naslednji koraki	9
5.	Reference	10
6.	Definicije izrazov v tem dokumentu	11

Sprejeto na Vladi Republike Slovenije dne 16. oktobra 2003.

---

1. Ozadje in načela dokumenta

Čeprav nastanek odprtokodne in proste programske opreme sega že v same začetke razvoja programskih produktov, je ta (in z njo povezani poslovni modeli) postala bolj izpostavljena in konkurenčna lastniški programski opremi znova šele v zadnjem času. Programska oprema temelječa na odprti kodi, ni le prehodnega značaja. Državna uprava Republike Slovenije se zaveda njenega obstoja in pomembnosti že vsaj nekaj let. Za svoje potrebe, predvsem na področju strežnikov in omrežnih podpornih sistemov, jo s pridom uporablja že vsaj od sredine devetdesetih let, ko se je potreba po tovrstnih rešitvah, zaradi uvajanja novih storitev in večanja števila uporabnikov ter ob hkratni stalni racionalizaciji poslovanja, močno povečala. Podobno ravnajo tudi nekatere druge države (na primer Velika Britanija, Finska, Švica, Nemčija, Kitajska), pomembnost vzpodbujanja uporabe tovrstne programske opreme pa poudarjata tudi akcijski načrt eEurope 2005 [4.] in strateški dokument »Republika Slovenija v informacijski družbi« [3.].

Pojem odprte kode

Osnovna značilnost programske opreme temelječe na odprti kodi in proste programske opreme je, da je izvorna programska koda, iz katere je mogoče narediti funkcionalno delujoče programske produkte, dostopna vsem. Iz te osnovne značilnosti – dostopnosti kode – izhaja vrsta posebnosti, ki odprtokodno programsko opremo postavljajo v posebno luč in jo pravzaprav naredijo tako privlačno. Pogosto je razvita v okviru nekomercialnih in prostovoljnih pobud in jo je mogoče pogosto povsem legalno uporabljati brez plačila posebne licenčnine ali druge oblike denarnega nadomestila avtorjem, kar pa ne pomeni tudi, da za uporabo tovrstne programske opreme ne veljajo licenčna pravila. Pogoji uporabe in distribucije posameznih delov odprte programske kode ali programskih produktov kot celote so določeni v okviru ene od licenčnih pogodb, ki jih določa združenje OSI (Open Source Initiative, [1.], [6.]) oziroma v okviru pravic in načel, ki jih uveljavlja združenje FSF (Free Software Foundation) [7.].

Pojem odprta koda v tem dokumentu ne označuje le programske opreme, katere izvorno kodo je mogoče videti, temveč vključuje tudi celotne poslovne oziroma licenčne modele razvoja, uporabe, sprememb in distribucije le-te. V tem dokumentu kot odprtokodno obravnavamo tako prosto programsko opremo (kot je definirana v okviru združenja FSF [7.]), kakor tudi odprto programsko opremo, ki jo obravnavamo v okviru OSI definicij.¹ Poleg samega pojma programske kode je pomemben tudi pojem odprtih standardov in protokolov, ki sicer s samo odprto in prosto programsko opremo nima neposredne povezave, saj ga vključujejo tudi mnogi lastniški programski produkti. Odprti standardi in protokoli so pomembni zato, ker z njimi ne

---

¹ Definicije izrazov uporabljenih v tem dokumentu so navedeni v poglavju »Definicije izrazov v tem dokumentu« na strani 11.

---

višamo praga, ki ga morajo uporabniki rešitev prestopiti, zato da se lahko povezujejo in sodelujejo z drugimi programskimi rešitvami. Pojem odprte kode ne pomeni nujno, da je posamezna odprtokodna programska rešitev brezplačna oziroma še manj, da je ne pokriva nikakršna licenca.

Zavedamo se, da nekateri avtorji in promotorji odprte programske opreme in rešitev, kljub sicer prosto dostopni izvorni kodi, vseeno pričakujejo tudi določeno plačilo za vložen napor in znanje pri razvoju posamezne rešitve, oziroma da lahko za njeno uporabo in razširjanje postavljajo tudi določene omejitve. Te dejavnike je potrebno pri izbiri posamezne odprte programske rešitve pretehtati glede na naše cilje, želje, potrebe in zmožnosti.

Odprtokodno programsko opremo razvijajo in razširjajo tako posamezniki in organizacije, ki nimajo nikakršnih neposrednih finančnih interesov, kakor tudi tisti, ki želijo na tak način vzpodbujati uporabo ter prodajo drugih licenčnih rešitev, sklepanje vzdrževalnih pogodb in/ali celo prodajo določene strojne opreme. Ti interesi so vsekakor legitimni in predstavljajo enega od vidikov, ki jih je potrebno pri ocenjevanju finančne učinkovitosti posamezne odprtokodne rešitve upoštevati.

Okvir dokumenta

Ta dokument opredeljuje temeljno politiko Vlade Republike Slovenije do uvajanja in uporabe odprtokodne programske opreme ter rešitev. V prvi vrsti je namenjen organom državne ter širše javne uprave Republike Slovenije, smiselno pa se nanaša tudi na gospodarstvo in civilno družbo. Usmeritve države pri uvajanju programske opreme in rešitev temelječih na odprti kodi so začrtane v smeri razvoja informacijske družbe in čim širše dostopnosti ter uporabnosti sodobnih informacijsko-komunikacijskih tehnologij in storitev.

Vlada Republike Slovenije se zaveda in priznava družbeni pomen širšega gibanja s področja odprtokodne programske opreme in tovrstnih rešitev. Ta z nekaterimi svojimi lastnostmi predstavlja povsem drugačen model razvoja in uporabe informacijsko-komunikacijskih tehnologij (od obstoječih lastniških) in tako lahko odpira nove priložnosti za razvoj informacijske družbe, konkurenčnost gospodarstva ter ustvarja nove priložnosti za informacijsko panogo, pa tudi za širše uveljavljanje slovenskega jezika na področju računalništva in informatike, v Republiki Sloveniji. To nikakor ne pomeni negacije zaslug in dosežkov dosedanjih, predvsem lastniških modelov, temveč jim nudi nove izzive in drugačne alternative. Prav tako se Vlada Republike Slovenije zaveda pomena svoje vloge kot zgleда pri uporabi informacijsko-komunikacijskih tehnologij drugim uporabnikom v gospodarstvu in civilni družbi, nenazadnje tudi kot eden največjih uporabnikov te tehnologije v Sloveniji.

Vlada Republike Slovenije se zaveda tudi dolgoročnih posledic odločitev o izbirah posameznih informacijskih rešitev, pa naj bodo te odprte ali lastniš-

---

ke. Pri odločitvah in načrtovanju posameznih informacijskih rešitev se morajo investitorji zavedati dolgoročnosti svojih odločitev, ki lahko znatno presegajo obdobje nekaj let in lahko pomembno vplivajo na delo in organizacijo poslovanja tudi zunaj organa, ki se odloča za uvedbo posamezne rešitve.

Spoštovanje avtorskih in drugih pravic

Skoraj nesmiselno se zdi poudarjanje zahteve po spoštovanju zakonov s področja varovanja avtorskih in drugih pravic, vendar se želi Vlada Republike Slovenije v tem dokumentu jasno in nedvoumno opredeliti tudi do tega vprašanja. Državna in širše vsa javna uprava mora delovati legalno na področju avtorskih in drugih pravic. To pomeni tako spoštovanje licenčnih pogojev lastniške in komercialne programske opreme, kakor tudi načel in pravic avtorjev proste ter licenčnih pogojev odprte programske opreme.

Prosta povezljivost

čeprav ne povsem povezano le z odprtokodno programsko opremo, pa je tudi vprašanje povezovanja programskih rešitev. Protokoli, ki jih bodo organi državne uprave uporabljali pri komunikaciji z zunanjimi akterji (civilno družbo, gospodarstvom in upravami drugih držav), ne smejo biti omejeni s patenti, oziroma morajo lastniki morebitnih patentov dovoliti in omogočiti preprosto povezovanje z drugimi sistemi. Zelo pomembno za nadaljnji razvoj elektronskega poslovanja državne uprave z državljani je namreč, da lahko zagotovimo prost pretok podatkov, brez morebitnih omejitev s strani lastnikov posameznih patentov. Problem zaprtih standardov in patentov je v komunikaciji znotraj organov državne uprave sicer lažje premostljiv, vendar se moramo tudi v primeru vzpostavljanja notranjih komunikacij izogibati zaprtim rešitvam.

Podpora odprtokodni iniciativi

Vlada Republike Slovenije podpira razvoj, uvajanje in uporabo programske opreme in informacijskih rešitev, temelječih na odprti kodi. Prednosti pri uporabi tovrstne opreme so prepoznane in pomenijo predvsem racionalizacijo stroškov podpore poslovnih procesov, večjo prilagodljivost potrebam in željam naročnikov, zaupanje v varnost in zasebnost ter v določenih primerih nižje stroške lastništva informacijskih rešitev. Povečana je medsebojna povezljivost in prilagodljivost, nadgrajevanje in redistribuiranje enkrat izvedenih rešitev pa je preprostejše. Novim usmeritvam je potrebno prilagoditi plasiranje finančnih sredstev, usmerjanje razvoja in ustrezno dopolniti vzgojno-izobraževalne programe. V vzgojno-izobraževalnih programih je, v smislu nevtralnosti šolstva, nujno ohraniti nepristranski odnos tako do odprtokodne kot do lastniške programske opreme in podrobno seznaniti mlado generacijo z lastnostmi, prednostmi, slabostmi in posebnostmi različnih pristopov, ter mladim ponuditi možnost, da se znajo pre-

---

tehtano in samostojno odločiti na kakšen način in s katerimi orodji bodo delali.

Nekateri pomisleki

Vlada Republike Slovenije se zaveda, da se v širši uporabi programske opreme temelječe na odprti kodi, skrivajo tudi potencialne pasti in težave. Te so povezane predvsem z nedorečenimi poslovnimi modeli odprtokodnih sistemov in z manj dodelanimi in utečenimi mehanizmi vplivanja na hitrost in kakovost tovrstnih rešitev. Z dostopnostjo izvorne kode in poznavanjem načina njenega delovanja, pa se večja tudi možnost nenadzorovanega spreminjanja kode za kratkoročno reševanje posameznih problemov, ki lahko, če niso pravilno dokumentirani in preverjeni, dolgoročno prinesejo več neugodnosti kot koristi. Zato bo procesom dokumentiranja, testiranja in vključevanja sprememb v glavne veje razvoja kode potrebno nameniti bistveno več pozornosti, kot smo bili navajeni pri lastniških rešitvah. Pri odločitvi za uvajanje posamezne rešitve moramo enakopravno upoštevati varnostne zahteve, možnosti za stalno in strokovno spremljanje informacijskih rešitev v različnih življenjskih ciklih (npr.: razpoložljivost podpore), ter določena licenčna tveganja, ki jih različni in raznovrstni sistemi odprtokodnega licenciranja prinašajo.

Sobivanje različnih sistemov

Brez dvoma pa je, zaradi različnih vzrokov, nujno zagotoviti tudi sobivanje odprtokodnih in lastniških informacijskih sistemov. Le tako bodo lahko obstoječi sistemi in podatki, v katere je bilo v preteklosti vloženi veliko finančnih sredstev, kakor tudi druge informacijske rešitve zunaj organov državne uprave, še naprej opravljali svoj primarni cilji, ki je zagotavljanje nemotenega delovanja uporabniških informacijskih sistemov. Pri odločitvah je potrebno upoštevati tudi obstoječo informacijsko industrijo v Sloveniji, ki v veliki meri temelji na lastniški in komercialni programski opremi.

Pri opredeljevanju nadaljnjih ukrepov, ki naj zagotovijo izvajanje te politike do odprtokodnih sistemov, je potrebno jasno določiti pristojnosti in odgovornosti ter opredeliti finančne obveznosti in pričakovane učinke v zastavljenih časovnih okvirjih. S sprejetjem tega dokumenta Vlada Republike Slovenije deklarativno izraža svoj odnos, ki je bil na izvedbeni ravni uveljavljen v njenih organih že pred leti, ter hkrati daje podlago za pripravo širših in bolje organiziranih ukrepov za doseganje ciljev, navedenih v pričujočem dokumentu.

---

2. Politika državne uprave Republike Slovenije

Glavne odločitve, ki jih Vlada Republike Slovenije sprejema s tem dokumentom, so:

- Vlada Republike Slovenije bo s svojim stalnim delovanjem ter aktivnostmi na področju informacijsko-komunikacijskih tehnologij in nenazadnje tudi lastnim zgledom pripomogla k **širjenju informacij in znanja o značilnostih ter priložnostih uporabe programske opreme in rešitev temelječih na odprti kodi**.
- Vlada Republike Slovenije bo **enakopravno obravnavala odprtokodne in lastniške programske rešitve**. Pri razvoju in nakupu informacijskih rešitev bo izbor rešitve temeljil na finančni in funkcionalni učinkovitosti posamezne rešitve, ne glede na njen poslovni ali licenčni model.
- Vlada Republike Slovenije bo v prihodnje, v največji možni meri načrtovala, gradila in kupovala take informacijske rešitve, ki bodo **temeljile na odprtih standardih in protokolih**.
- Vlada Republike Slovenije se bo izogibala omejevanju na uporabo informacijskih rešitev, ki ne omogočajo **povezljivosti in izmenjave podatkov** z drugimi informacijskimi rešitvami in sistemi. Kjer pa že obstajajo uveljavljene in delujoče zaprte informacijske rešitve, bo ob dopolnitvah in nadgradnjah podpirala odpiranje le-teh.
- Vlada Republike Slovenije se bo, v vseh primerih, kjer je to ekonomsko upravičeno, trudila pridobiti **polne pravice do lastništva, sprememb in redistribucije izvorne kode** naročenih informacijskih rešitev. Prezete in s proračunskimi sredstvi financirane informacijske rešitve bo Vlada Republike Slovenije izdala v javno uporabo pod licenco kot jih je sama pridobila, razen če obstajajo tehtni varnostni ali drugi pomisleki, ki terjajo drugačno ravnanje.
- Vlada Republike Slovenije bo **podpirala usposabljanje, izobraževanje zaposlenih in njihovo uvajanje v delo z odprtokodno programsko opremo**, kakor tudi **aktivno vzpodbujala prenos znanja ter dobre prakse s tega področja** med uporabniki.
- Vlada Republike Slovenije **se bo zavzemala za čim širšo uporabo** programskih rešitev, temelječih na odprti kodi, tako za lastne potrebe, kakor tudi za rešitve, ki so sofinancirane iz javnih sredstev (na primer za potrebe šolstva, raziskovalnih dejavnosti, prejemnikov državnih sofinanciranj), kadar je to tehnološko smiselno in ekonomsko upravičeno. Hkrati se bo zavzemala tudi za doseganje čimbolj ugodnih komercialnih in drugih pogojev za uporabo lastniške programske opreme.
- Vlada Republike Slovenije bo **spodbujala razvoj** programske opreme in rešitev temelječih na odprti kodi in tudi sama razvijala informacijske rešitve na osnovi tovrstnih rešitev. Spodbude bodo namenjene predvsem

---

novim kakovostnim in uporabnim izdelkom ter lokaliziranim obstoječim rešitvam. Vlada RS bo še naprej spodbujala tudi razvoj domače lastniške in komercialne programske opreme, ki bazira na odprtih standardih, saj tudi ta prispeva k razvoju informacijske panoge v Sloveniji.

- Vlada Republike Slovenije bo znanja in vsebine s področja programske opreme in rešitev temelječih na odprti kodi **vpeljala v vzgojno-izobraževalne programe**. V okviru šolskih programov moramo mladi generaciji jasno predstaviti prednosti in slabosti lastniške in odprtokodne programske opreme in jo naučiti, da se samostojno, strokovno in odgovorno odloča za rabo posameznega pristopa.
- Vlada Republike Slovenije **bo aktivno spodbujala uporabo** programskih rešitev temelječih na odprti kodi tudi zunaj javnega sektorja (v gospodarstvu in civilni družbi). Vlada bo s politiko javnih razpisov in z neposrednimi (so)financirani projekti aktivno vzpodbujala razvoj izvirne programske opreme v slovenščini ter lokalizacijo (prevajanje v slovenščino) pri vpeljevanju tuje programske opreme in rešitev temelječih na odprti kodi. Obseg namenjenih sredstev bo določala tudi na osnovi ocene prihrankov in povečane konkurenčnosti v gospodarstvu ter posledično višjimi razpoložljivimi sredstvi v proračunu Republike Slovenije.

3. Razlogi za sprejem politike do odprte kode

Razvoj in širitev gibanja s področja programske opreme in rešitev temelječih na odprti kodi predstavljajo pomemben element pri razvoju informacijske družbe ter širitvi uporabe informacijsko-komunikacijskih tehnologij v družbi. Zaradi uveljavljanja in vse večje vloge programske opreme in rešitev temelječih na odprti kodi v državnih organih in gospodarstvu evropskih držav, le-ta predstavlja priložnost tudi za razvoj slovenske panoge informacijsko-komunikacijskih tehnologij in storitev. Uporaba ponuja pomemben vzvod za zmanjšanje stroškov slovenskega gospodarstva in državne uprave ter posledično povečanje njene konkurenčnosti in učinkovitosti.

Razlogi za navedene politične odločitve so:

Gospodarnost

Zaradi splošnega načela gospodarnosti ravnanja z javnimi sredstvi morajo organi državne uprave Republike Slovenije pri načrtovanju, gradnji, vzdrževanju, uporabi in opuščanju informacijskih sistemov, ki jih potrebujejo za izvajanje svojih z Ustavo in zakoni določenih funkcij, dosežati finančno čimbolj učinkovite rezultate. To ne pomeni nujno popolnega in samodejnega sprejetja programske opreme temelječe na odprti kodi, temveč pomeni enakopravno obravnavanje vseh ponudnikov rešitev in posamično ocenjevanje primernosti vsake rešitve posebej. Izbrana rešitev je lahko torej od-

---

prtokodna, lastniška ali skupek obeh pristopov. S tem spodbujamo tudi razvoj odprtokodnih informacijskih rešitev, saj bo z večanjem povpraševanja (organi državne uprave so kot celota gotovo največji naročnik v našem gospodarstvu), nedvomno spodbujena tudi ponudba na tem področju.

Izmenljivost podatkov

Za zanesljivo in učinkovito delovanje organov državne uprave (izvajanje njihovih funkcij in nalog) je nujna izmenljivost podatkov, tako med organi državne uprave, kakor tudi s pravnimi in fizičnimi subjekti zunaj nje. Zato je raba odprtih standardov in protokolov, ki omogočajo čim višjo stopnjo povezljivosti in izmenljivosti podatkov, nesporno nujna. Uporaba programske opreme temelječe na odprti kodi, ki v večji meri sledi načelom odprtosti, nam je lahko pri tem v bistveno pomoč. Vsekakor bomo imeli v prihodnje skoraj povsod mešane informacijske sisteme, sestavljene tako iz lastniške kot odprtokodne programske opreme. Izmenljivost podatkov med njimi pa je osnova za njihov soobstoj in učinkovito opravljanje njihovih funkcij.

Neodvisnost

Organi državne uprave ne smejo biti odvisni od monopolnih ponudnikov programskih rešitev, zato morajo naši informacijski sistemi temeljiti na raznovrstnih, a povezljivih informacijskih rešitvah. S tem ko se postavimo v bolj neodvisen položaj, zmanjšamo možnost, da bi zaradi kateregakoli razloga, postali ujetniki posamezne lastniške programske rešitve.

Prilagodljivost in ponovna uporaba kode

Programska oprema, temelječa na odprti kodi, je zaradi možnosti sprememb v izvorni kodi že po definiciji bolj odprta za prilagoditve in izboljšave ter nadgradnje, ki jih je mogoče poleg tega še nadalje distribuirati med različnimi organi državne uprave s podobnimi zahtevami. S tem je mogoče doseči večjo stopnjo prilagodljivosti in povezljivosti pri načrtovanju, razvoju, nadgradnjah in povezovanju naših informacijskih sistemov ter znižanje stroškov zaradi večkratne uporabe že razvitih rešitev. Še več, če organi državne uprave enkrat razvijejo kakovostno in prilagojeno rešitev, jo lahko dajo v uporabo (in morebitne nadaljnje izboljšave) tudi subjektom zunaj državne uprave, ki z njo komunicirajo. S tem se zmanjša odvečnost v teh procesih in poveča zaupanje v delo organov.

Trajna last

Večina odprtokodnih licenc omogoča trajno last razvite programske rešitve. V teh primerih ni nujno slediti zahtevam po, včasih neželenih, nadgradnjah informacijskih sistemov pod pritiski lastnikov licenčnih pravic.

Večkratna uporaba in izobraževanje

Primeri dobre prakse in rešitev se morajo implementirati tudi pri drugih

---

uporabnikih, saj je mogoče le tako doseči širjenje uporabe odprtokodnih rešitev ter zagotoviti prenos znanja. Za delo z odprtokodno programsko opremo in rešitvami je potrebna ustrezna usposobljenost uporabnikov, zaradi česar je neizbežno tudi izvajanje izobraževanj in usposabljanj. Vpeljava znanj in vsebin v vzgojno-izobraževalne programe pomeni prenos znanja na nove generacije in potencial za nadaljnji razvoj tovrstne opreme. S tem se odpirajo nova delovna mesta in zagotovi kader s potrebnimi znanji ter veščinami.

Varnost in zasebnost

Varnost programskih produktov, temelječih na odprti kodi, je včasih večja od primerljivih licenčnih produktov, gotovo pa se z možnostjo vpogleda v izvorno kodo krepi zaupanje v varnost in zasebnost programskih rešitev. Posebej v primerih, kjer je zaupanje uporabnikov pomembno za uporabo posamezne storitve (npr. obdelava in izmenjava osebnih podatkov, volitve, ...), moramo odprtokodne rešitve jemati kot zaželeno obliko načina izvedbe projekta.

4. Naslednji koraki

V prihodnje nameravajo organi državne uprave, zlasti pa Ministrstvo za informacijsko družbo in Center Vlade Republike Slovenije za informatiko:

- določiti, uveljaviti in uporabljati standarde in merila za uporabo odprtih standardov in odprtokodne programske opreme v organih državne uprave;
- prilagoditi politiko javnih naročil v smeri načel in politike, predlagane v tem dokumentu;
- seznanjati organe državne uprave s prednostmi in slabostmi uporabe programske opreme, temelječe na odprti kodi (izmenjava izkušenj in izobraževanja);
- seznanjati najširšo javnost, predvsem pa uporabnike javnih sredstev, o možnostih, prednostih in slabostih rabe programske opreme, temelječe na odprti kodi in tudi lastniških rešitev, ki temeljijo na odprtih standardih;
- še naprej finančno vzpodbujati projekte razvoja široko uporabnih rešitev, temelječih na odprti kodi;
- pripraviti vsebine in organizirati tečaje, izobraževanja, delavnice in druge oblike usposabljanja ter vzpostaviti sisteme podpore uporabnikom in skrbnikom informacijskih rešitev;
- zagotoviti prenos dobre prakse med vsemi akterji in sledili implementaciji;

-
- oceniti možnosti in določiti metode, kako z davčnimi ukrepi vzpodbuditi uporabo odprtih sistemov v gospodarstvu,
  - na podlagi sprejetih standardov in meril za uporabo odprtokodne programske opreme v državnih organih, oblikovati priporočila in smernice za mogočo uporabo v gospodarstvu in civilni družbi,
  - graditi znanje in izkušnje o soobstoju odprtokodnih in licenčnih poslovnih modelov – modelov, ki bodo v prihodnje nedvomno zelo razširjeni.

5. Reference

- [1] OSI: Open Source Initiative, <http://www.opensource.org/>
- [2] Free/Libre and Open Source Software: Survey and Study, <http://www.infonomics.nl/FLOSS/report/>
- [3] Strateški dokument Republika Slovenija v informacijski družbi, [http://mid.gov.si/mid/mid.nsf/V/KE332AF03299A027FC1256CCCC042109C/\\$file/Strategija_RSvID_\(2003-02-13\).pdf](http://mid.gov.si/mid/mid.nsf/V/KE332AF03299A027FC1256CCCC042109C/$file/Strategija_RSvID_(2003-02-13).pdf)
- [4] Akcijski načrt eEurope 2005, [http://mid.gov.si/mid/mid.nsf/V/K5D751D905C0B1326C1256C13003F2144/\\$file/eEurope2005.pdf](http://mid.gov.si/mid/mid.nsf/V/K5D751D905C0B1326C1256C13003F2144/$file/eEurope2005.pdf)
- [5] IDA Interchange of Data between Administrations, <http://europa.eu.int/ISPO/ida/jsps/index.jsp?fuseAction=home>
- [6] Open Source Licenses, <http://www.opensource.org/licenses/>
- [7] Free Software Foundation, GNU project, <http://www.gnu.org/>

Druge koristne in informativne povezave:

- [8] Open Source Definitions, <http://www.opensource.org/docs/definition.php>
- [9] SourceForge, <http://sourceforge.net/>
- [10] FreshMeat.net, <http://freshmeat.net/>

---

6. Definicije izrazov v tem dokumentu

Odperta koda/odprta programska oprema

Programsko opremo temelječo na odprti kodi v tem dokumentu obravnavamo v smislu in okvirih definiranih v okviru *Open Source Definitions* ver. 1.9 (<http://www.opensource.org/docs/definition.php>). To pomeni, da je posamezna koda odprta če zanjo velja:

- 1.) Mogoče jo je svobodno redistribuirati. Odprto kodo lahko redistribuiramo kdorkoli brezplačno ali proti plačilu;
- 2.) Izvorna programska koda je dostopna uporabniku. Licenca mora dovoljevati distribucijo v prevedeni kakor tudi v izvorni obliki;
- 3.) Licenca mora dovoljevati spremembe osnovne kode in izvedene oblike nove kode;
- 4.) Kljub temu, da mora biti izvorna koda dostopna, lahko izvorni avtorji zahtevajo, da se morebitne spremembe jasno ločijo od originalne kode in tako ohranijo ločnico med prvotno in modificirano kodo (npr. v obliki popravkov ali različnih verzij);
- 5.) Licenca ne sme omejevati katerekoli osebe ali skupine;
- 6.) Licenca ne sme biti omejevalna glede na področje dela, v okviru katerega se programska koda uporablja;
- 7.) Distribucija licenc mora biti enakovredna za vse uporabnike, brez dodatnih omejitev;
- 8.) Licenca za isto programsko kodo se ne sme razlikovati, če se jo uporablja v kombinaciji z drugo programsko opremo;
- 9.) Licenca ne sme omejevati uporabe druge programske opreme;
- 10.) Licenca mora biti tehnološko nevtralna.

Prosta programska oprema

Prosto programsko opremo (prosto programje) v tem dokumentu obravnavamo v smislu in obsegu, kot jo je definiral Richard R. Stallman (<http://www.gnu.org/philosophy/free-sw.html>). To pomeni, da je posamezna koda prosta, če zanjo velja uporabnikova svoboda da tovrstno programsko opremo:

- 1.) Uporablja za katerikoli namen;
- 2.) Preučuje način njenega delovanja in jo kakorkoli spreminja (predpogoj za izvajanje te svobode je dostop do izvorne kode);
- 3.) Pravica do redistribucije izvorne kode;
- 4.) Pravica do izboljšav izvorne kode in izdaje spremenjene kode na voljo vsem.

5.) Pojem proste kode nujno ne pomeni, da je koda na voljo brez plačila (zastonj).

Lastniška programska oprema

Lastniška programska oprema (Proprietary software) je programska oprema, ki ni na voljo brezplačno ali za manjšo denarno protivrednost. Poleg tega je omejena njena redistribucija in/ali spreminjanje, ali pa od uporabnika zahteva, da pred tem pridobi soglasje lastnika kode.

Komercialna programska oprema

Komercialno programsko opremo proizvajajo podjetja v zameno za denarno plačilo njenih uporabnikov. Večina komercialne programske opreme je lastniške, vendar ne vsa. Nekatera podjetja proizvajajo komercialno programsko opremo, ki jo uporabniki sicer morajo plačati, je pa prosta, prav tako pa obstaja tudi nekomercialna koda, ki ni prosta.

Odprti standardi in protokoli

V okviru tega dokumenta pojem odprtih standardov in protokolov uporabljamo v smislu tistih standardov in protokolov, ki so javno objavljeni (in jih je mogoče legalno reproducirati) ter za njihovo uporabo ni potrebno plačevati posebnih licenčnin, oz. niso patentno zaščiteni v taki meri, da bi omejevali pravico do njihove uporabe in razširjanja.